

CPAP-laitteen käyttäjälle

CPAP- eli ylipainehoitolaitteen avulla johdetaan huoneilmaa lääkärin määräämällä hoitopaineella nenänieluun maskin kautta, jolloin ylipaine estää ylähengitysteiden ahtautumisen unen aikana. CPAP-laite on tehokkain hoito keskivaikeaan ja vaikeaan uniapneaan. Laitetta tulee käyttää vähintään neljä tuntia yössä/vuorokaudessa, mitään ylärajaa laitteen käytölle ei ole määritetty. Laitetta tulee käyttää koko yön ajan ja tarvittaessa päiväunienkin aikana. Tällä varmistetaan mahdollisimman suuri hyöty laitteesta.

Laitteen säännöllinen käyttö on olennainen osa laitehoidon onnistumista. Laitetta ei kuitenkaan tule käyttää kovan flunssan tai poskionteloiden tulehduksen aikana, kuumeessa, oksennustaudissa tai humalassa.

Laitteen sijoitus kotona

- Sijoita laite lähelle sängynpäätä, tasaiselle ja kovalle alustalle esim. yöpöydälle tai tuolille. Lisäksi mahdollisimman ilmavaan ja pölyttömään paikkaan, jotta ilma pääsee vapaasti laitteeseen.
- Älä sijoita laitetta laatikkoon, lähelle verhoja, lämpöpattereita, uunia tai lämmityslaitetta.
- Varmista, ettei laitteessa oleva ilman sisäänottoaukko tukkeudu.

Huomioitavaa

- Sammuta laite aina käytön jälkeen ja esim. yöllä WC-- käynnin ajaksi.
- Ukkosilmalla suositellaan laitteen sammuttamista ja sähköjohdon pois ottamista seinästä (vikavirtasuojan voi ostaa omalla kustannuksella laitetta suojaamaan).
- Laite vetää epäpuhtauksia ympäristöstä, joten kodin yleinen siisteys on tärkeää.
- Tupakointi on ehdottomasti kielletty sisätiloissa, jossa laitetta käytetään.
- Tupakointi laitehoidon aikana ei ole muutenkaan suositeltavaa, joten suosittelemme tupakoinnin lopettamista.
- Kuljeta laitetta sen omassa laukussa kostutin vedestä tyhjennettynä.

Laitteen ja sen osien puhdistus

Katkaise virta laitteesta aina ennen huoltotoimenpiteitä

- **Maskityyny:** pese käsin päivittäin miedolla pesunesteellä. Huuhtelee hyvin. Älä jätä silikoniosia kuivumaan auringonvaloon.
- **Maskirunko ja pääremmi:** pese maskin osat ja remmit tarrat suljettuna kerran viikossa lämpimällä vedellä ja miedolla pesunesteellä (esim. Lactacyd, Lactoline, LV, Erisan). Laita muutama tippa pesunestettä kädenlämpöiseen veteen ja huuhto osat hyvin.
- **Ilmaletku:** liota kerran viikossa astianpesuainevedessä ja huuhto hyvin.

- **Kostutin:** anna kostuttimen jäähtyä noin 10min ajan aamuisin ennen sen poistamista laitteesta. Tyhjennä kostuttimeen jäänyt vesi pois, huuhtelee puhtaalla vedellä ja jätä kuivumaan ilmastavasti.
Pese kostutinkammio kerran viikossa astianpesuaineella ja huuhtelee perusteellisesti. Kostuttimen osia ei saa jättää kuivumaan auringonvaloon. Kostutinta ei saa pestä astianpesukoneessa.
- **Laite:** pyyhi laite ulkopinnoilta nihkeällä pyyhkeellä tarpeen mukaan.
- **Kertakäyttösuodatin:** vaihda uusi suodatin laitteen käyttöohjeen mukaan. ResMed AirSense-laitteet: suodattimen vaihto 6 kuukauden välein. Philips DreamStation-laitteessa suodatin pestään vedellä kahden viikon välein ja vaihdetaan uuteen puolen vuoden välein.

Pesut kannattaa tehdä heti aamulla, jotta osat ehtivät kuivua iltaan mennessä. Voit tarkistaa huolto-ohjeet laitteen mukana tulevasta ohjekirjasesta.

Maskin, pääremmin ja ilmaletkun käyttöikä on noin vuosi ja kostuttimen käyttöikä on noin kaksi vuotta, joten huolehdi välineiden vaihto uusiin säännöllisesti. Välineiden (myös kertakäyttösuodattimet) uusiminen tehdään hoitotarvikejakelun kautta.

Laitteen huolto

Laitteen huolto tehdään hengitysapuvälinehuollossa. Varaa laitteen huolto Omasoten kautta, https://omasote.kainuu.fi/palvelut/lomakkeet_ja_kyselyt

- ResMed AirSense, sekä Philips DreamStation laitteiden huolto on viiden vuoden välein. Laitteen takana olevasta tarrasta voitte tarkistaa huollon ajankohdan.

Laitehoidon aloittaminen kotona

Laita laitteen virtajohto paikoilleen laitteeseen ja pistorasiaan.

Maskin asettaminen kasvoille

- Aseta maski kasvoille maskipakkauksen ohjeiden mukaisesti.

Ilmaletku

- Kiinnitä toinen pää laitteen ilman ulostulo aukkoon ja toinen pää maskiin.

Käytön aloitus

- Tarkista, että maski on tiiviisti paikoillaan ja korjaa tarvittaessa.
- Kun maski on kasvoilla, käynnistä laite virtanapista painamalla.

Laitteen käytön lopetus

- Sammuta laite.
- Riisu maski pois kasvoilta avaamatta tarranauhoja.

Laitteen käytöstä mahdollisesti aiheutuvia ongelmatilanteita

Nenän tukkoisuus ja/tai vesinuha, nenän kuivuminen, sierainaukkojen ärsyntyminen

- Lue ”Nenänhoito-ohje CPAP -laitteen käyttäjälle”.
- Lääkäri on saattanut määrätä sinulle nenän limakalvojen hoitamiseen nenäsumutteen, jota tulee käyttää säännöllisesti.

Suun kuivuminen

- Suun limakalvojen hoitoon on saatavissa apteekista ilman reseptiä erilaisia geelejä, suihkeita, imeskelytabletteja, erikoishammastahnoja ja suuvesiä. Tuotteista saat lisätietoa apteekista kysymällä.
- Rypsiöljyä voi käyttää myös suun limakalvojen kostuttamiseen.

Ihon ärsytysoireet

- Jos maski aiheuttaa iho-oireita (ihottumaa, iho rikkoja tms.) kiinnitä huomiota maskin puhdistamiseen ja vaihda maskin puhdistuksessa käytettävä pesuaine
- Tarkista maskin kunto, sopivuus ja kiinnitä huomiota remmien säätämiseen.
- Käytä ihon hoitamiseksi aamuisin kasvojen pesun jälkeen perusvoidetta tai tilapäisesti mietoa kortisonivoidetta. Huolehdi, että rasva ennättää imeytyä ennen maskin pukemista.
- Jätä laite väliaikaisesti käyttämättä ja jatka laitteen käyttöä, kun iho on hoidettu kuntoon.
- Mikäli edellä mainituista keinoista ei ole apua, ota yhteys hoitavaan yksikköön.

Silmien ärsytysoireet

- Tarkista maskin sopivuus ja oikea kiinnitys (ilmavuoto maskista silmiin), säädä remmejä.
- Tarvittaessa voit käyttää kosteuttavia silmätippoja silmäoireisiin
- Ota yhteys hoitavaan yksikköön, jos vuoto jatkuu edellä mainittujen korjausten jälkeenkin.

Laitteen omistus, lainaus ja palautus

- Laitteen omistaja ja lainaaja on Kainuun keskussairaala.
- Laitteesta tehdään lainaussopimus sähköisenä, josta tulostetaan sinulle paperiversio. Tutustu lainaussopimuksen alareunassa oleviin lainausehtoihin.
- Laitteen lainauksesta ei peritä maksua.
- Palauta laite käyttötarpeen loputtua mahdollisimman pian Kainuun keskussairaalan apuvälineyksikköön henkilötiedoin varustettuna.
- Mikäli et palauta laitetta pyynnöstä ja yhteydenotoista huolimatta, perimme sinulta sakkomaksun, joka on suuruudeltaan 295€.
- Mikäli laite on palautuksen jälkeen käyttökelvoton huolimattoman toiminnan seurauksena (esim. haisee tupakalta tai muilta voimakkailta hajuilta) voimme periä sinulta sakkomaksun, joka on suuruudeltaan 295€.

Kontrollit

- Tarkistamme hoidon aloitusvaiheessa etäseurannalla laitteen käyttötiedot kuukauden kuluttua hoidon aloituksesta.
- Mikäli etäseurannassa hoito on tasapainossa, eikä ole tarvetta jatkaa kontroleja keuhkosairauksien poliklinikalla, kontrollit siirtyvät oman kunnan terveystieteiden kansanterveyslaitokselle.
- Teemme hoidonsiirron yhteydessä hoitotarvikejaketulähetteen ja lähetämme siitä sinulle kopion ohjeineen postissa.
- Huolehdi jatkossa itse cpap -tarvikkeiden uusimisesta ohjeen mukaan.

Sosiaaliturva ja vertaistuki

- Sairaalassamme on sosiaalityöntekijä puh.044 7974309. Voit tarvittaessa keskustella hänen kanssaan sosiaalisii etuuksiin liittyvissä asioissa, esim. hoito- tai vammaistuesta.
- Vertaistukea tarjoaa mm. Hengitysliitto www.hengitysliitto.fi ja hengitysyhdistykset. Hengitysyhdistykset järjestävät jäsenilleen erilaisia aktiviteetteja ym. Voit tutustua hengitysyhdistyksen palveluihin internetsivuilla tai ottamalla yhteyttä suoraan hengitysyhdistykseen.
  - Kajaanin seudun hengitysyhdistys www.hengitysyhdistys.fi/kajaaninseutu
  - Ylä-Kainuun hengitysyhdistys www.hengitysyhdistys.fi/ylakainuu

Mikäli laitteen käytössä ilmenee ongelmia tai epäselvyyksiä, voit tarvittaessa arkipäivisin ottaa yhteyttä Kainuun keskussairaalan keuhkosairauksien poliklinikalle Omasote-viestillä tai puh. 044 797 4003 (takaisinsoittojärjestelmä). Soitamme sinulle takaisin mahdollisimman pian tai viimeistään seuraavan työpäivän aikana. Teknisissä ongelmissa ota yhteyttä hengitysapuvälinehuoltoon Omasoten kautta. ”Lääkintälaitteen (CPAP) huoltotarveilmoitus” löytyy Omasotesta Lomakkeet ja kyselyt osiosta https://omasote.kainuu.fi/palvelut/lomakkeet_ja_kyselyt

Keuhkosairauksien poliklinikka puh. 044 797 4993 (takaisinsoittojärjestelmä).